Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Danses de l'Esbart Dansaire de Rubí

Rubí

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	C./García Lorca, 37, 5è, 1ª.- 08191-RUBÍ
Emplaçament	Dins el nucli urbà

Coordenades:

Latitud:	41.4935
Longitud:	2.03131
UTM Est (X):	419142
UTM Nord (Y):	4593995

Classificació

Número de fitxa	08184-80
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Música i dansa
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Any	1923
Autoria de l'element:	Fundador: Dr. Guardiet
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Lúdic
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 14605DF1994S
Autoria de la fitxa	Juana Maria Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa:	dj., 12/10/2000 - 02:00

Descripció

L'Esbart Danàire és l'entitat més famosa de Rubí. Va començar amb el "Ball de Gitanes", el qual encara és la seva dansa més emblemàtica. Aquesta associació es dedica al foment de la dansa tant des d'un punt de vista del ballet popular, com clàssic i modern. En els anys 1960 fins el 1990 ha fet aportacions al món de la dansa folklòrica introduint elements tècnics, com la coreografia plàstica i rítmica i la utilització tecnificada del vestuari, traslladant les danses tradicionals d'aire lliure a espectacles d'escenari, en una clara descontextualització de la cultura popular i tradicional, encara que darrerament, sembla, que es vol optar per altres tipus d'actuació. Ha fet la proposta de que Rubí esdevingui una "ciutat de la dansa". D'aquí han sortit les dues creus de Sant Jordi que té Rubí: la d'Albert Sans (1992), director durant 40 anys i l'atorgada el 1998 a l'entitat, coincidint amb el 75è. aniversari de la mateixa. L'entitat és a més Premi Nacional de Dansa 1985.

Observacions:

L'entitat no ha tramés la informació, que va indicar que enviaria.

Història

Els fonaments ideològics de la formació de l'Esbart, el trobem en la postura de l'església catòlica davant dels espectacles i activitats. Així, al Casal Popular no s'hi feia ball convencional, però si ballets folklòrics, esbart dansaire i sardana, la qual era considerada una dansa "més noble, més enlairada, que no despedeix aquella fetor sensual" (BATALLA, 1999). Com a tal esbart es va fundar l'any 1923, dins el programa dissenyat per Mn. Guardiet per a dinamitzar el panorama cultural i educatiu de Rubí des de l'òptica religiosa (ARÍS; MARGENAT, 1983). La primera acompanyant musical e l'Esbart va ser Mercè Plantada qui acompanyà al piano els futurs dansaires, que fan de manera improvisada la primera actuació en públic el 7 d'octubre de 1923 (RUSIÑOL, 1989). El primer director va ser Leandre Peracaula i el segon Guifré Catasús i Domènech, mort l'any 1936, el qual va impulsar l'Esbart fora dels límits de Rubí. Els primers assaigs es feien al Casal, els diumenges al migdia amb piano a càrrec de Magí Ramentol i, en la seva absència, amb la pianista Pilar Feliu. Des del primer moment es van dedicar a fer balls tradicionals catalans, trobant-se documentat el ball de gitanes ja, l'any 1926. Essent director Miquel Sugranyes es va produir la primera actuació important al camp de les monges, el 1948, on es feu un homenatge a Leandre Peracaula i es ballà amb cinquanta-sis parelles el Ball de Gitanes del Vallès, mercès a la col·laboració d'altres esbarts. El següent director va ser en Daniel Bas i Vivancos que va introduir interessants elements tècnics, com la coreografia plàstica i rítmica i la utilització tecnificada del vestuari. El propòsit de Bas era adaptar la dansa tradicionalment ballada a les places o grans espais oberts, per dur-la a l'escenari com a espectacle. En aquests moments l'Esbart surt del Casal per dur a terme els seus assaigs a una nau del Vapor Nou. Es va formar la Junta Rectora, introduint socis protectors. El debut d'aquests nous canvis es va fer durant la Festa Major de 1952. El 1955 accedeix a la direcció Albert Sans i Arís. Amb la seva arribada es produeixen moltes sortides de l'Esbart a l'estranger i actuacions arreu de Catalunya, arribant a un període de maduresa. Dins l'ampli repertori dansaire Sans juga amb la barreja de danses dels Països Catalans. fins arribar a un muntatge escènic sobre les Gitanes de Rubí. Una data d'interès és la de 1969 en que l'Esbart va ser admès a l'Associació Internacional de Folklore que té la seu a París (ARÍS, MARGENAT, 1983).

Bibliografia

ARÍS PUIGGRÓS, Rosa Maria; MARGENAT, Francesc (1983) "Els seixanta anys de l'Esbart Dansaire de Rubí", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 11, pp. 215-238. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. BATALLA GALIMANY, Ramon (1999) Teatre a Rubí: diversió, cultura, ideologia, 1920-1930, Beques per a la recerca/ vol 1, El Castell- Ecomuseu Urbà - Ajuntament de
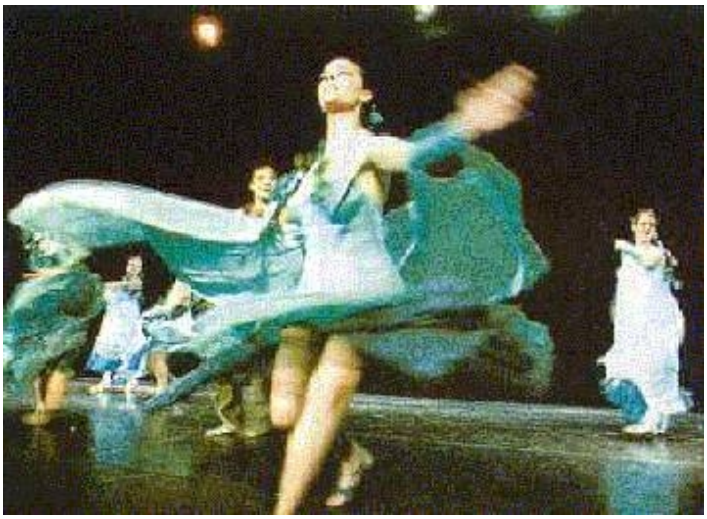
Rubí. FERRER-DOMINGO, Josep (1959) Breu història del Casal Popular, Rubí, Ed. El Bullidor. PRAT, Josep (1999) "Rubí. Passat, present i futur d'una ciutat jove i dinàmica" Rubí. Guia Local. Pp. 6-10, Ed. Hermes Comunicacions S.A. RUBÍ (1997) Rubí. Imatges i records. Barcelona, Viena-Comuna. Text i selecció de les fotografies: Ramon Batalla i Galimany. Castell-Ecomuseu Urbà (Ajuntament de Rubí). RUSIÑOL I TURU, Josep (1989) "Mercè Plantada" XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Vol. I, pp. 39-59, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.